ARREST VAN HET HOF
4 december 1986 *

In zaak 220/83,

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur D. Gilmour en J. Delmoly, lid van haar juridische dienst, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij G. Kremlis, lid van haar juridische dienst, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verzoekster,

ondersteund door

1) **Verenigd Koninkrijk,** vertegenwoordigd door J. R. J. Braggins van het Treasury Solicitor's Department als gemachtigde, bijgestaan door N. Phillips, QC, en P. Lasok, barrister, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Britse ambassade, 28, boulevard Royal,

2) **Koninkrijk der Nederlanden,** vertegenwoordigd door A. Bos als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Nederlandse ambassade, 5, rue C. M. Spoo,

interveniënten,

tegen

Franse Republiek, vertegenwoordigd door G. Guillaume, directeur juridische zaken bij het ministerie van Buitenlandse zaken, en A. Sortais als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Franse ambassade, 2, rue Bertholet,

verweerster,

ondersteund door

1) **Italiaanse Republiek,** vertegenwoordigd door A. Squillante, kamerpresident bij de Consiglio di Stato, en O. Fiumara, avvocato dello Stato, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Italiaanse ambassade, 5, rue Marie-Adélaïde,

* Procestaal: Frans.

2) **Koninkrijk België,** vertegenwoordigd door R. Hoebaer, G. Vernaillen en Ph. Beaufay als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Belgische ambassade, 4, rue des Girondins,

3) **Bondsrepubliek Duitsland,** vertegenwoordigd door M. Seidel, Ministerialrat bij het bondsministerie van Economische zaken, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Duitse ambassade, 20-22, avenue Émile Reuter,

4) **Ierland,** vertegenwoordigd door L. J. Dockery, Chief State Solicitor, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Ierse ambassade, 28, route d'Arlon,

interveniënten,

betreffende een verzoek aan het Hof om vast te stellen dat de Franse Republiek met betrekking tot het vrij verrichten van diensten op het gebied van de co-assurantie de krachtens het gemeenschapsrecht, met name de artikelen 59 en 60 EEG-Verdrag, op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, president, Y. Galmot, C. Kakouris, T. F. O'Higgins en F. Schockweiler, kamerpresidenten, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, U. Everling, K. Bahlmann en R. Joliet, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: J. A. Pompe, adjunct-griffier

gezien het rapport ter terechtzitting zoals aangevuld na de mondelinge behandeling op 6 en 7 november 1985,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 20 maart 1986,

het navolgende

ARREST

1 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof op 3 oktober 1983, heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen krachtens artikel 169 EEG-Verdrag het Hof verzocht vast te stellen dat de Franse Republiek

a) door de vaststelling van wet nr. 81-5 van 7 januari 1981 en van decreet nr. 81-443 van 7 mei 1981, die verzekeringsondernemingen uit de Gemeenschap verplichten zich in Frankrijk te vestigen of zich aan een voorafgaande vergunningsprocedure te onderwerpen, indien zij in Frankrijk als eerste verzekeraar diensten willen verrichten op het gebied van de co-assurantie, de krachtens de artikelen 59 en 60 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen;

b) door de vaststelling van decreet nr. 81-443 van 7 mei 1981, dat niet in Frankrijk gevestigde communautaire verzekeringsondernemingen verhindert deel te nemen aan co-assurantietransacties met betrekking tot risico's die wegens hun aard of omvang niet vallen onder artikel 1 van genoemd decreet, de krachtens de artikelen 59 en 60 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen;

c) door, door middel van beslissingen van de nationale autoriteiten, de onder a) en b) hiervóór bedoelde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen toe te passen in plaats van de bepalingen van de artikelen 59 en 60 EEG-Verdrag, de verplichtingen niet is nagekomen die voortvloeien uit de rechtstreekse werking van bedoelde verdragsbepalingen en uit de voorrang van het gemeenschapsrecht.

2 De Commissie heeft met betrekking tot het vrij verrichten van diensten op het gebied van de co-assurantie eveneens beroep wegens niet-nakoming ingesteld tegen het Koninkrijk Denemarken (zaak 252/83) en Ierland (zaak 206/84). Daarin voert de Commissie grieven aan die goeddeels overeenkomen met die in de onderhavige zaak. Voorts heeft de Commissie beroep ingesteld tegen de Bondsrepubliek Duitsland (zaak 205/84), waarin overeenkomstige grieven aan de orde zijn, maar dat tevens betrekking heeft op het voor iedere dienstverrichter in de verzekeringssector in het algemeen geldende vestigings- en vergunningsvereiste.

3 In de onderhavige zaak hebben het Verenigd Koninkrijk en het Koninkrijk der Nederlanden geïntervenieerd aan de zijde van de Commissie, en het Koninkrijk België, de Bondsrepubliek Duitsland, Ierland en de Italiaanse Republiek aan de zijde van verweerster.

4 Voor de bepalingen van de betrokken Franse wetgeving, de communautaire coördinatierichtlijnen voor de verzekeringssector en de middelen en argumenten van de partijen en de interveniënten wordt verwezen naar het rapport ter terechtzitting. Deze elementen van het dossier worden hieronder slechts weergegeven voor zover dit noodzakelijk is voor de redenering van het Hof.

I — De ontvankelijkheid

5 In limine moet worden ingegaan op enkele ontvankelijkheidsproblemen waarover voor het Hof is gedebatteerd.

6 De Ierse regering heeft betoogd, dat de Commissie door het instellen van al deze beroepen vooruit tracht te lopen op de procedures die ingevolge artikel 57, lid 2, van het Verdrag reeds bij de Raad zijn ingeleid. Het voorstel voor een Tweede richtlijn betreffende het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche (PB 1976, C 32, blz. 2), dat thans bij de Raad ligt, zou precies dezelfde problemen inzake de afbakening van het vrij verrichten van diensten behandelen als in de onderhavige zaak aan de orde zijn. In feite zou de Commissie willen, dat het Hof doet wat het Verdrag aan de Raad heeft opgedragen.

7 Dienaangaande zij eraan herinnerd, dat volgens artikel 155 EEG-Verdrag de Commissie tot taak heeft, toe te zien op de toepassing van de bepalingen van het Verdrag. Bij de vervulling van deze taak kan de Commissie, indien zij meent dat een Lid-Staat een van zijn uit het Verdrag voortvloeiende verplichtingen niet is nagekomen, een beroep krachtens artikel 169 instellen. Het enkele feit dat aan de Raad reeds een voorstel voor een wetgevende handeling is voorgelegd, waarvan de vaststelling en omzetting in nationaal recht een einde zou kunnen maken aan de door de Commissie gestelde inbreuk, belet de Commissie niet, een beroep wegens niet-nakoming in te stellen.

8 De Franse regering en enkele van de haar ondersteunende regeringen hebben betoogd, dat de Commissie in werkelijkheid de conformiteit met het Verdrag in twijfel trekt van richtlijn nr. 78/473 van de Raad van 30 mei 1978 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen op het gebied van de communautaire co-assurantie (PB 1978, L 151, blz. 25) en, bijgevolg, de wettigheid ervan betwist. De Commissie zou echter niet tijdig een beroep tot nietigverklaring van die richtlijn hebben ingesteld. Bedoelde regeringen verklaren dan ook ernstig te twijfelen aan de ontvankelijkheid van het beroep van de Commissie, waarmee een onaantastbaar geachte tekst van gemeenschapsrecht weer in geding wordt gebracht.

9 Dit betoog brengt een verschil in opvatting over de uitlegging van de richtlijn aan het licht. In haar beroepschrift benadert de Commissie de richtlijn op een wijze die strookt met haar uitlegging van de artikelen 59 en 60 van het Verdrag, terwijl de benadering van vorenbedoelde regeringen niet met die uitlegging van de artikelen 59 en 60 te verenigen valt. Deze uitleggingsproblemen kunnen echter pas worden opgelost bij het onderzoek van de grond van de zaak.

10 Onder deze omstandigheden is er niets wat het Hof belet tot het onderzoek ten gronde over te gaan.

II — Ten gronde

A — *De eerste grief*

11 In wezen is deze grief van de Commissie gebaseerd op de stelling, dat het in strijd is met de artikelen 59 en 60 van het Verdrag te verlangen dat een in een Lid-Staat gevestigde verzekeringsonderneming die haar activiteiten op het grondgebied van een andere Lid-Staat uitsluitend in de vorm van dienstverrichting wenst uit te oefenen, in laatstbedoelde staat een vergunning verkrijgt en er over een vaste inrichting beschikt. Volgens de Commissie is er geen enkele reden om daarbij onderscheid te maken tussen de situatie van een verzekeraar in het algemeen en die van een eerste verzekeraar in het bijzonder.

12 De Commissie erkent dat richtlijn nr. 78/473 op dat punt onduidelijk is, maar stelt dat zij zo moet worden uitgelegd, dat zij in overeenstemming is met het Verdrag, hetgeen de Lid-Staten zouden hebben aanvaard in hun gemeenschappelijke verklaring, opgenomen in het proces-verbaal van de vergadering van de Raad van 23 mei 1978. Het zou derhalve volstrekt uitgesloten zijn, de richtlijn aldus te verstaan, dat de eerste verzekeraar een vergunning moet hebben en zich moet vestigen in de Lid-Staat waar het risico is gelegen. Bijgevolg zou de Franse Republiek

de artikelen 59 en 60 van het Verdrag hebben geschonden door bij de omzetting van richtlijn nr. 78/423 in nationaal recht enkel de andere co-assuradeuren, en niet de eerste verzekeraar, van die verplichtingen vrij te stellen.

13 De Franse regering betwist de algemene stelling van de Commissie. Het vereiste dat iedere op Frans grondgebied werkzame verzekeringsonderneming door die Lid-Staat moet zijn toegelaten — hetgeen naar nationaal recht impliceert dat zij daar een vaste inrichting heeft —, zou geheel in overeenstemming zijn met de artikelen 59 en 60. Richtlijn nr. 78/473 zou de afschaffing van deze verplichtingen enkel voorschrijven voor de andere co-assuradeuren en niet voor de eerste verzekeraar. Zij zou de handhaving van deze verplichtingen voor de eerste verzekeraar juist uitdrukkelijk toelaten wanneer zij in artikel 2, lid 1, sub c, verwijst naar richtlijn nr. 73/239 van de Raad van 24 juli 1973 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en de uitoefening daarvan (PB 1973, L 228, blz. 3). De artikelen 59 en 60 van het Verdrag zouden derhalve door de Franse wetgeving niet zijn geschonden.

14 Het is juist, dat volgens genoemde bepaling van de richtlijn „de eerste verzekeraar is toegelaten onder de bij de eerste coördinatierichtlijn bepaalde voorwaarden, wat inhoudt dat hij wordt behandeld als ware hij de verzekeraar die het volledige risico dekt". De richtlijn geeft echter niet aan, in welke Lid-Staat de eerste verzekeraar moet zijn toegelaten, en zoals het Hof heeft vastgesteld in zijn arrest van heden in zaak 205/84 (Commissie/Bondsrepubliek Duitsland), behoeft een verzekeraar die reeds in een Lid-Staat is toegelaten en gevestigd, niet per se in een andere Lid-Staat gevestigd te zijn om het op het grondgebied van deze laatste staat gelegen risico volledig te kunnen dekken.

15 In zijn arrest van 13 december 1983 (zaak 218/82, Commissie/Raad, Jurispr. 1983, blz. 4063) overwoog het Hof, dat wanneer een bepaling van afgeleid gemeenschapsrecht voor meer dan één uitlegging vatbaar is, de uitlegging die de bepaling in overeenstemming doet zijn met het Verdrag, de voorkeur verdient boven de uitlegging waarbij zij in strijd zou zijn met het Verdrag. Men dient de richtlijn dus niet geïsoleerd uit te leggen, maar te onderzoeken of de betrokken vereisten in strijd zijn met voornoemde verdragsbepalingen, en de uitkomst van dit onderzoek toe te passen bij de uitlegging van de richtlijn.

16 Volgens 's Hofs vaste rechtspraak zijn de artikelen 59 en 60 van het Verdrag na het verstrijken van de overgangsperiode rechtstreeks toepasselijk geworden en hangt hun toepasselijkheid niet af van de harmonisatie of coördinatie van de wetgevingen der Lid-Staten. Deze artikelen verlangen de opheffing niet enkel van iedere discriminatie van de dienstverrichter uit hoofde van zijn nationaliteit, maar ook van iedere beperking op het vrij verrichten van diensten uit hoofde van de omstandigheid dat de dienstverrichter gevestigd is in een andere Lid-Staat dan die waar de dienst moet worden verricht.

17 Met name in zijn arresten van 18 januari 1979 (gevoegde zaken 110 en 111/78, Van Wesemael, Jurispr. 1979, blz. 35) en 17 december 1981 (zaak 279/80, Webb, Jurispr. 1981, blz. 3305) heeft het Hof evenwel erkend dat, gelet op de bijzondere aard van sommige diensten, bepaalde specifieke eisen, aan de dienstverrichter gesteld teneinde voor dat type werkzaamheden geldende regels te kunnen toepassen, niet als onverenigbaar met het Verdrag kunnen worden beschouwd. Als grondbeginsel van het Verdrag kan het vrij verrichten van diensten echter slechts worden beperkt door regelingen die hun rechtvaardiging vinden in het algemeen belang en die gelden voor iedere persoon of onderneming die op het grondgebied van de betrokken staat werkzaam is, voor zover dit belang niet wordt gewaarborgd door de regels waaraan de dienstverrichter is onderworpen in de Lid-Staat waar hij is gevestigd. Bovendien moeten die eisen objectief noodzakelijk zijn om de naleving van de beroepsregels te waarborgen en de hiermee beoogde belangenbescherming te verzekeren.

18 Vastgesteld moet worden, dat het vereiste dat een verzekeringsonderneming die reeds in een Lid-Staat is gevestigd en toegelaten en in een andere Lid-Staat uitsluitend als eerste verzekeraar diensten wenst te verrichten, een vergunning van de autoriteiten van laatstbedoelde staat moet bekomen en er een vaste inrichting moet hebben, een ernstige beperking is op het vrij verrichten van diensten door deze eerste verzekeraar, temeer omdat het optreden van verzekeringsondernemingen als eerste verzekeraar een typisch gelegenheidskarakter heeft.

19 Die vereisten zijn derhalve enkel verenigbaar te achten met de artikelen 59 en 60 van het Verdrag indien er op het gebied van de hierbedoelde werkzaamheid dwingende redenen van algemeen belang blijken te bestaan, die beperkingen op het vrij verrichten van diensten rechtvaardigen, indien dat belang niet reeds wordt gewaar-

borgd door de regels van de staat van vestiging en hetzelfde resultaat niet door minder beperkende voorschriften kan worden bereikt.

20 In zijn arrest van heden in zaak 205/84 (Commissie/Bondsrepubliek Duitsland) heeft het Hof overwogen, dat er in de verzekeringssector in het algemeen dwingende redenen bestaan, verband houdend met de bescherming van de consumenten als verzekeringnemers en verzekerden, die beperkingen op het vrij verrichten van diensten kunnen rechtvaardigen. Het Hof erkende voorts dat, bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht en met name van de coördinatie van de desbetreffende nationale regels, dat belang niet noodzakelijkerwijs door de regels van de staat van vestiging wordt gewaarborgd. Het Hof concludeerde daaruit, dat het vereiste van een afzonderlijke vergunning van de autoriteiten van de staat waar de dienst wordt verricht, voor het directe verzekeringsbedrijf in het algemeen onder bepaalde voorwaarden gerechtvaardigd blijft. Wat daarentegen het vestigingsvereiste betreft, dat eenvoudig een ontkenning vormt van de vrijheid van dienstverrichting, oordeelde het Hof, dat dit verder gaat dan wat noodzakelijk is ter verwezenlijking van het beoogde doel, en dat het mitsdien in strijd is met de artikelen 59 en 60 van het Verdrag.

21 Meer in het bijzonder met betrekking tot de co-assurantie heeft het Hof in hetzelfde arrest vastgesteld, dat de situatie van de eerste verzekeraar, als bedoeld in richtlijn nr. 78/473, duidelijk verschillend is van die van een verzekeraar in het algemeen en dat uit dien hoofde noch het vestigings- noch ook het vergunningsvereiste, gesteld door de staat waar de dienst wordt verricht, verenigbaar kan worden geacht met de artikelen 59 en 60 van het Verdrag.

22 In de eerste plaats blijkt immers uit artikel 1, lid 2, van richtlijn nr. 78/473, dat deze richtlijn enkel betrekking heeft op verzekeringen tegen risico's waarvan de aard en omvang zodanig is, dat voor de verzekering ervan de deelneming van verscheidene verzekeraars nodig is. Verder is de richtlijn volgens haar artikel 1, lid 1, slechts van toepassing op communautaire co-assurantietransacties die betrekking hebben op sommige van de in de bijlage bij richtlijn nr. 73/239 vermelde risico's. Zo geldt zij bij voorbeeld niet voor levensverzekeringen, ongevallen- en ziekteverzekeringen of voor W.A.-verzekeringen motorrijtuigen. De verzekeringen waarop de richtlijn het oog heeft, worden enkel afgesloten door grote ondernemingen of groepen van ondernemingen, die in staat zijn de hun aangeboden polissen te beoordelen en af te sluiten; de argumenten die verband houden met de bescherming van de consument, hebben hier derhalve minder gewicht dan bij andere verzekeringsvormen.

23 In de tweede plaats beoogt richtlijn nr. 78/473, naar uit haar considerans blijkt, het noodzakelijke minimum aan coördinatie te verwezenlijken om de daadwerkelijke uitoefening van het communautaire co-assurantiebedrijf te vergemakkelijken, en brengt zij een bijzondere samenwerking tot stand tussen de bevoegde toezichthoudende autoriteiten van de Lid-Staten onderling en tussen deze autoriteiten en de Commissie; met betrekking tot de dienstverrichting in de verzekeringssector in het algemeen, wordt deze samenwerking pas geregeld in het voorstel voor een Tweede richtlijn betreffende het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, welk voorstel nog steeds bij de Raad ligt. Voor de communautaire co-assurantie bestaat er derhalve een instrument dat de Lid-Staat van vestiging in staat stelt, het algemeen belang ook te waarborgen in het geval van diensten die in andere Lid-Staten worden verricht.

24 Bovendien lijkt een verschil in behandeling in dit opzicht tussen de eerste verzekeraar en de andere co-assuradeuren objectief niet gerechtvaardigd. Want ook al is het de eerste verzekeraar die de overeenkomst sluit en de uitvoering ervan verzekert, er is geen enkel bezwaar tegen, dat hij een veel kleiner deel van het risico dekt dan de andere co-assuradeuren.

25 Onder deze omstandigheden kunnen de litigieuze vereisten, te weten de verplichting om in de staat waar de dienst wordt verricht, een vergunning en een vaste inrichting te hebben, niet worden gerechtvaardigd ten aanzien van een in een andere Lid-Staat gevestigde en toegelaten verzekeringsonderneming die als eerste verzekeraar in het kader van richtlijn nr. 78/473 haar werkzaamheden uitsluitend in de vorm van dienstverrichting wil uitoefenen. Dergelijke vereisten zijn in strijd met de artikelen 59 en 60 van het Verdrag.

26 Mitsdien moet worden vastgesteld, dat de Franse Republiek de krachtens de artikelen 59 en 60 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen door de verzekeringsondernemingen uit de Gemeenschap te verplichten zich in Frankrijk te vestigen en zich aan een voorafgaande vergunningsprocedure te onderwerpen, indien zij in Frankrijk als eerste verzekeraar diensten willen verrichten op het gebied van de communautaire co-assurantie.

B — *De tweede grief*

27 Tijdens de procedure voor het Hof heeft de Commissie gepreciseerd, dat deze grief niet gericht is tegen de hoogte van de minima die in Frankrijk voor bepaalde, door communautaire co-assurantie gedekte risico's zijn gesteld, noch tegen het feit

dat Frankrijk die hoogte eenzijdig heeft bepaald, maar tegen het bestaan van dergelijke minima als zodanig. Deze grief is dus gebaseerd op de algemene stelling van de Commissie, dat elk vergunnings- en vestigingsvereiste ter zake van het vrij verrichten van diensten in de verzekeringssector in strijd is met de artikelen 59 en 60 van het Verdrag. Daar er op die twee punten geen enkel verschil meer mag bestaan tussen co-assurantietransacties die wel en die welke niet onder de bepalingen van richtlijn nr. 78/473 vallen, zouden de Lid-Staten bij de omzetting van de richtlijn in nationaal recht de vrijstelling van het vestigings- en vergunningsvereiste niet mogen beperken tot co-assuradeuren die deelnemen aan verzekeringswerkzaamheden die, volgens de opvatting van iedere staat afzonderlijk, binnen het toepassingsgebied van de richtlijn vallen.

28 Dienaangaande zij eraan herinnerd, dat het Hof bij het onderzoek van de eerste grief heeft vastgesteld dat in de in richtlijn nr. 78/473 bedoelde sector van de communautaire co-assurantie zowel het vergunnings- als het vestigingsvereiste in strijd is met het gemeenschapsrecht, terwijl het in zijn arrest van heden in zaak 205/84 (Commissie/Bondsrepubliek Duitsland, Jurispr. 1986, blz. 3758, 3793) heeft vastgesteld, dat buiten die sector het vergunningsvereiste bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht niet als ongerechtvaardigd kan worden beschouwd. Er is dus een nauwkeurig criterium nodig om te onderscheiden tussen communautaire co-assurantie en andere verzekeringswerkzaamheden; een dergelijk criterium is nu juist te vinden in de gewraakte minima. Waar deze minima dus gerechtvaardigd zijn, kan de tweede grief niet slagen.

29 Mitsdien moet de tweede grief van de Commissie worden verworpen.

C — *De derde grief*

30 Met haar derde grief beoogt de Commissie te doen vaststellen dat de Franse Republiek, door de met de eerste twee grieven gewraakte bepalingen toe te passen, haar verplichting om de rechtstreekse werking van de artikelen 59 en 60 van het Verdrag en, bijgevolg, de voorrang van het gemeenschapsrecht te eerbiedigen, niet is nagekomen.

31 Dienaangaande kan worden volstaan met op te merken, dat dit verwijt de toepassing van de bestreden regeling betreft en uit dien hoofde niet als een aparte grief kan worden beschouwd. Bijgevolg zijn er geen termen aanwezig om er afzonderlijk op te beslissen.

III — Kosten

32 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Volgens paragraaf 3, eerste alinea, van hetzelfde artikel kan het Hof evenwel de proceskosten geheel of gedeeltelijk compenseren indien partijen onderscheidenlijk op een of meer punten in het ongelijk worden gesteld. Aangezien elk der partijen op bepaalde punten in het ongelijk is gesteld, dienen de kosten te worden gecompenseerd.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende, verstaat:

1) **De Franse Republiek is de krachtens de artikelen 59 en 60 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet nagekomen door de verzekeringsondernemingen uit de Gemeenschap te verplichten zich in Frankrijk te vestigen en zich aan een voorafgaande vergunningsprocedure te onderwerpen, indien zij in Frankrijk als eerste verzekeraar diensten willen verrichten op het gebied van de communautaire co-assurantie.**

2) **Het beroep wordt verworpen voor het overige.**

3) **Elk der partijen, de interveniënten daaronder begrepen, zal haar eigen kosten dragen.**

Mackenzie Stuart Galmot Kakouris O'Higgins Schockweiler

Bosco Koopmans Due Everling Bahlmann Joliet

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 4 december 1986.

De griffier

P. Heim

De president

A. J. Mackenzie Stuart